

Justiitsministeerium

info@just.ee

liisa-ly.pakosta@just.ee

11.10.2024 nr 4/164

Ettepanek seoses töötaja töötasu arestimise aktiga

Lugupeetud Liisa-Ly Pakosta!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub taaskord Justiitsministeeriumi poole ettepanekuga muuta täitemenetluse seadustikus sätestatud korda, mille kohaselt peab tööandja osutama kohtutäiturile töötasu arestimisakti alusel sisuliselt tasuta võla sissenõudmise teenust. Ettepaneku elluviimine vähendab paljude tööandjate koormust ja kulusid. Oleme sellele probleemile juhtinud tähelepanu alates 2018. aastast, kuid probleem on endiselt lahendamata. Järgnevalt selgitame lähemalt probleemi olemust ning pakume välja mitmeid alternatiive tööandjate kulude ja koormuse vähendamiseks.

I Probleemi olemus

Kui kohtutäitur saadab võlgniku tööandjale võlgnikust töötaja sissetuleku arestimise akti ehk töötasu arestimise akti, siis kaasneb sellega tööandjale mitmeid kohustusi ja kulusid, mis ei ole seotud tööandja põhitöoga. Järgnevalt anname ülevaate kaasnevatest kohustustest.

- **Töötasu arestimise akti sisust aru saamine.** Esiteks peab tööandja tutvuma töötasu arestimise aktiga ning saama selle sisust aru. Selle alla kuulub näiteks ka taustainfo kogumine seadusest või muust allikast, suhtlus töökaaslaste ja/või kohtutäituriga. Kui tööandjal on varasem kogemus töötasu arestimise aktiga, siis võib aktist arusaamine minna kiiremini. Samas kui tegemist on väikeettevõtjaga, kel puudub selle teema osas varasem kogemus, siis võib arusaamine, et mida ja kuidas selle aktiga edasi teha, võtta oluliselt rohkem aega. Näiteks oleme saanud tagasisidet ühelt väikeettevõtjalt, kel kulus ca 8 tundi, et akti sisust aru saada. Lisaks võib ajakulu suurendada asjaolu, et töötasu arestimise aktid on koostatud kohtutäiturite poolt erineva sõnastusega ning paljudel juhtudel on sõnastus mittejuristi jaoks väga keeruline. Ajakulu suureneb ka olukorras, kus tööandja saab ühe töötaja kohta mitu arestimisakti erinevatelt kohtutäituritelt.
- **Täiendavate andmete kogumine töötajalt ja info edastamine kohtutäiturile.** Tööandja peab koguma võlgnikust töötajalt täiendavaid andmeid ning nendest andmetest teavitama ka kohtutäiturit. Näiteks tuleb tööandjal välja selgitada, kui palju on võlgnikust töötajal ülalpeetavaid ning kui töötajalt tulev info ei kattu kohtutäiturile teadaoleva infoga, siis tuleb sellest kohtutäiturit teavitada. Kui

ESTONIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY / ЭСТОИИКАЯ ТОРГОВО - ПРОИШЛЕННАЯ ПАЛАТА
TOOM-KOOLI 17, 10130 TALLINN / REG NO 80004733 / TEL: +372 604 0060 / KODA@KODA.EE / WWW.KODA.EE / WWW.ENTERPRISE-EUROPE.EE

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKODA ON SUURIM ETTEVÕTJAJD ESINDAV ORGANISATSIOON EESTIS, Kuhu kuulub ligi 3600 ettevõtet, kellest enamik on väike- ja keskmise suurusega. Kaubanduskoda liikmed annavad üle 40 protsendi Eesti ettevõtete käibest, ligi 40 protsendi puhaskasumist ja tasuvad üle 40 protsendi riiklikest maksudest. Kaubanduskoda esindab ja kaitseb kõigi ettevõtjate ühishuve ning on mitteriiklik ja apoliitiline organisatsioon.



võlgnik lahkub töölt, siis peab tööandja sellest kohtutäiturit teavitama ning edastama info kinnipeetud summade kohta. Kui tööandjale on teada võlgniku uus töökoht, peab tööandja ka sellest kohtutäiturit teavitama.

- **Töötasust kinnipeetava summa arvutamine.** Tööandja peab välja arvutama, kui suure summa peab ta töötaja töötasust kinni pidama. Kuna kinnipeetav summa sõltub erinevatest asjaoludest (nt ülalpeetavate arv, päevarahad, erisoodustus), siis ei pruugi kinnipeetava summa arvutamine olla lihtne. Olukord muutub oluliselt keerulisemaks ja ajamahukamaks, kui ühe töötaja kohta on tehtud mitu töötasu arestimise akti erinevatelt kohtutäituritelt ning töötasust ei piisa võlgnevuse katmiseks. Sellisel juhul peab tööandja arvutama, kui suur osa töötasust peab jõudma töötajani ning millise kohtutäituri saadetud arestimisakti ja mis ulatuses on võimalik täita ja millist mitte. Lisaks tuleb seda arvutust iga kuu uuesti teha, et olla kindel, et andmetes ei ole toimunud muudatusi.
- **Nõutava summa töötasust kinnipidamine ja kohtutäituri kontole kandmine.** Tööandja peab nõutava summa töötasust kinni pidama ning kandma kohtutäituri ametialasele arvelduskontole. Lisaks peab tööandja pidama arvestust nõude suuruse osas.

Kuigi töötasu arestimisakti täitmisega kaasneb tööandjatele märkimisväärselt mittestandardseid tööülesandeid, mille täitmiseks kulub aastas kokku kümneid tuhandeid kui mitte sadu tuhandeid töötunde, siis ei hüvitata sellega kaasnevaid kulusid tööandjale. Seega on tööandjale pandud täiendav lisakoormus, mis ei ole seotud ettevõtlusega. Sisuliselt osutavad tööandjad täna kohtutäituritele tasuta võla sissenõudmise teenust. See probleem puudutab potentsiaalselt kõiki tööandjaid, kuid iga-aastaselt puutuvad sellega kokku ilmselt tuhanded tööandjad. Probleem on eriti suur nende tööandjate jaoks, kus on palju töötajaid, kelle hulgas on palju võlgnikke või kus on suur tööjõu voolavus. Samuti on tegemist märkimisväärse koormusega väikeste ettevõtjate jaoks, kes ei ole varasemalt töötasu arestimisakti täitmisega kokku puutunud või on kokkupuude olnud väga harv.

II Ettepanekud probleemi lahendamiseks

Palume Justiitsministeeriumil leida eelnevalt kirjeldatud probleemile võimalikult kiiresti lahendus, mis võimaldab vähendada tuhandete tööandjate koormust ja kulusid seoses töötasu arestimise akti täitmisega või siis hüvitada tööandjale tekkinud kulud. Oleme varasemalt pakkunud välja erinevaid alternatiive:

- Tööandja annab pärast töötasu arestimise akti kättesaamist kohtutäiturile teada Eesti krediiasutuses avatud arvelduskonto, kuhu tööandja kannab töötaja töötasu ning töötasu suuruse. Sellisel juhul ei arvesta tööandja, kui suur osa töötasust tuleb kinni pidada ning ei tee ülekannet kohtutäituri arvelduskontole, vaid annab kohtutäiturile üksnes teavet selle kohta, millise konto peab kohtutäitur arestima ning kinnitab, et teostab töötasu väljamaksed vaid viidatud arvelduskontole. Sellise lahenduse korral väheneks märgatavalt tööandja halduskoormus seoses arestimisakti täitmisega ning tööandjal ei tekiks nii suures ulatuses lisakohustusi kui praeguse regulatsiooni kohaselt.



- Kohtutäitur peab tööandjale hüvitama tööandja nõudmisel töötasu arestimise akti täitmisega kaasnevad tööandja kulud fikseeritud summa või teatud protsendi ulatuses kinnipeetud töötasust. Kohtutäitur peab tööandja kulud tasuma oma tasu arvelt. Kuna tööandja täidab sisuliselt kõrvalkohustusena kohtutäituri ülesandeid, siis oleks selline lahendus tööandja jaoks õiglane.
- Tööandja annab pärast töötasu arestimise akti kättesaamist kohtutäituri(te)le või Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Kojale teada, kui suur on võlgnikust töötaja töötasu ning muu töötasu arestimise akti täitmisega seotud olulise info. Seejärel arvutab kohtutäitur või koostöös teiste kohtutäituritega, kui mitu kohtutäiturit on esitanud sama töötaja kohta töötasu arestimise akti või Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda, kui suure summa peab tööandja kandma iga kuu võlgnikust töötajale ning kui suure summa kohtutäituri(te)le. Sellisel juhul oleks tööandja kohustus teha ülekandeid nii võlgnikust töötajale kui ka kohtutäituri(te)le, kuid tööandja ei peaks ise arvutama kinnipeetava summa suurust. Selline lahendus vähendaks samuti märkimisväärselt tööandjate koormust.

Kui Kaubanduskoja pakutud lahendused ei ole vastuvõetavad, siis ootame, et Justiitsministeerium pakuks omalt poolt välja regulatiivse lahenduse. Kinnitame, et oleme jätkuvalt valmis Justiitsministeeriumile abiks olema erinevate alternatiivide kaardistamisel ning sobiva lahenduse väljavalimisel.

Justiitsministeerium tuli 2023. aasta detsembris välja täitemenetluse seadustiku ja pankrotiseaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusega, et lahendada täitemenetluse kitsaskohti. Kahjuks ei sisaldunud väljatöötamise kavatsuses töötasu arestimise aktiga seonduvat probleemi. Juhtisime sellele tähelepanu 2024. aasta jaanuaris. Aprillis saime Justiitsministeeriumilt vastuse, et tegelete 2024. aastal sissetuleku arestimise regulatsiooni üle vaatamisega ja plaanite välja tulla väljatöötamise kavatsusega. Soovime teada, kui kaugemale olete selle protsessiga jõudnud ning millist lahendust eelistate.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Marko Udras

marko.udras@koda.ee 6040070